

Norsk Hestesenter Starum
2850 LENA

Deres ref

Vår ref

Dato

20/105-

23. januar 2024

Føringer for bruk av midler til fremme av hestesport, hestehold og norsk hesteavl i 2024

1. januar 2023 trådte ny pengespillov i kraft. Etter loven skal overskuddet fra pengespill på hest gå til organisasjoner som fremmer hestesporten, hesteholdet og norsk hesteavl. Fra overskuddet fra pengespill på hest gis 5,8 % som tilskudd uten søknad til Norsk Hestesenter, jf Forskrift om fordeling av overskuddet fra pengespill på hest, § 4. Tilskuddet skal bidra til Norsk Hestesenters arbeid med å fremme kvaliteten på hestehold og hesteavl i Norge. I følge forskriften kan Landbruks- og matdepartementet gi nærmere føringer for bruk av midlene. I dette brevet anføres departementets føringer. Innenfor tildelingen skal det settes av midler til felles svensk/norsk hesteforskningsprosjekt og til dyrevelferdstiltak i ryttersporten (dopingkontroller), se nærmere omtale senere i brevet.

Norsk hestesenter skal fremme hestesport, hestehold og norsk hesteavl gjennom:

Utdanning/kompetanseformidling

- Forestå opplæring i bruk av hest på nasjonalt nivå ved å utdanne ridelærere og travtrenere gjennom NOKUT- godkjente kurs på fagskolenivå.
- Utvikle kortere og mer spesifikke kurs i samarbeid med raselagene og de nasjonale hestesentrene, og utgi felles kurskatalog med de andre hestesentrene
- Videreutvikle kurs og opplæring av dommere i samarbeid med raselagene. Vurdere bransjestyrt kvalifikasjonsordning for hestedommere i samarbeid med raseorganisasjonene.

Kompetansesenter for avl

Hestesenteret skal fortsatt ha et overordnet ansvar for avl på hest med et særskilt ansvar for avl og bevaring av de nasjonale hesterasene. Hestesenteret skal derfor:

- Være kompetansesenter for hesteavl, herunder yte forvaltningsstøtte til Mattilsynet
Det legges til grunn at Hestesenteret søker avlsfaglig bistand fra relevante miljøer der det er behov
- Videreutvikle de digitale tjenestene/systemene for bedre å håndtere alle registreringer som blir gjort, herunder særlig lineær egenskapsregistrering og helseregistreringer.
- Bistå organisasjoner som ønsker det, med planlegging og gjennomføring av utstillinger og kåring som ledd i avlsarbeidet
- Utvikle en felles mal for avlsplaner som kan rettlede avlsorganisasjonene i utforming av avlsplan

Etter godkjenning fra Mattilsynet:

- Føre stambok for raser som ønsker at hestesenteret skal være stambokførende organ
- Utstede pass og sørge for rett identifisering og merking av hester for de raselagene som ønsker det. Utstede pass til "stammeløse" hester og bidra til rett merking av disse

Bevaring

Bevaring av de nasjonale hesterasene er en viktig oppgave for Norsk Hestesenter.

Handlingsplan for bevaring og utvikling av de nasjonale hesteraser 2021-2030 ble vedtatt høsten 2021 og fagutvalg for avl og bevaring har gitt tilrådning for prioriteringer av avlstilltak for de nasjonale rasene og oppfølging av handlingsplanen for 2024.

I bevaringsarbeidet med alle de nasjonale hesterasene skal Hestesenteret:

- Bidra til å klargjøre rasefordeler og bruksområder for de nasjonale rasene. Bidra til en tettere integrering mellom avl og sport. I denne sammenheng er det positivt med samarbeid med andre organisasjoner der det er relevant, som med Bransjeforening for rideskoler og med Det Norske Travselskap.
- Følge opp gjennomgangen av bevaringsarbeidet for de nasjonale hesterasene gjennom blant annet å stille sekretær til rådighet for fagutvalget
- Kåre hingster av de særnorske hesterasene der det er ønsket av raselagene, og bidra til at de benyttes i et avlsopplegg for truede raser på en slik måte at innavlsgraden ikke øker
- Bidra gjennom drift av hesteavlsseteren i Sikkilsdalen
- Bruke de nasjonale rasene i undervisningen av studenter i den grad det er praktisk mulig
- Bidra at relevant bevaringsarbeid følges opp, herunder ved å:
  - o Utføre overvåkning av innavl, også for kaldblodstraver i dialog med DNT
  - o Videreføre arbeidet med å bidra til å utdanne hester som er mer attraktive for salg (blant annet gjennom Fokus Unghest og Skeid)
  - o Videreføre ordningen med prosjektmidler/driftsmidler der de nasjonale rasene er prioritert, hensyntatt hestesenterets økonomiske rammer
  - o Bidra til at avlsarbeidet for de nasjonale rasene inkluderer oppmerksomhet på arvelige defekter

- Synliggjøre behovet for forskning på genetiske lidelser hos de nasjonale hesterasene
- Bidra med sekretær til den veterinærfaglige referansegruppen som er etablert, som en ressursgruppe for avlsorganisasjonene og NHS
- Videreføre arbeidet med bruksprøver og Skeid, og bidra til å skape interesse for Skeid som avlsmeritterende tiltak
- Ivareta koordinerings- og sekretariatsansvar for Skeid
- Publisere statistikk fra registreringer av egenskaper på utstillinger hvor relevant statistikk inkluderes i Årsrapport for nasjonale hesteraser
- Synliggjøre de nasjonale rasene på Hestesenterets hjemmesider

Sekretariatfunksjon for Landslaget for Dølahest

Hestesenteret har et særskilt ansvar for dølahesten.

I bevaringsarbeidet med dølahesten skal Hestesenteret:

- Være sekretariat for Landslaget for Dølahest
- Bidra til at avlslaget for dølahest gjennomgår avlsplanen med fokus på innavlsproblematikk
- Formidle betydningen av langsiktighet i avlsarbeidet, herunder bruken av utstillinger, bruksprøver og Skeid.
- Informere om viktigheten av å registrere fødte føll, samt rapportere kastrering av hingster og hester som er avlivet/slaktet til stambokførende organ

Fremme hestehold

- Videreføre arbeidet med oppfølging av bransjestandard hest, herunder egen kvalitetssikring av terapeutisk bruk av hest
- Videreføre arbeidet med utdanning av og sertifisering av ekipasjer. Være pådriver for utvikling av næringer med hest
- Følge opp samarbeidsavtalen med Hest og Helse
- Fremme bruk av de nasjonale rasene i helsearbeidet gjennom bruk i opplæring
- Bidra til innsamling av data som gir økt kunnskap om bruk og effekt av bruk av hest i helsesammenheng, og kartlegge forskningsbehov

Norsk-Svensk forskningssamarbeid og dyrevelferd i ryttersporten.

- Koordinere arbeidet rundt forskning på hest og bidra til å identifisere områder der det er behov for å utføre forskning. Formidle forskningsmidler på 2,5 millioner kr øremerket det norsk-svenske forskningssamarbeidet, og sørge for at avrapportering om bruk av midlene og resultater av forskningen tilflyter departementet
- Overføre et beløp til Norges Rytterforbund, kr 500 000,-, til hestevelferdsarbeid i ryttersporten. Midlene skal benyttes til dopinganalyser.

Nasjonalt hesteregister

- Oppdatere og vedlikeholde nasjonalt hesteregister etter avtale med Mattilsynet
- Informere om lovpålagt krav til identifisering og registrering av hest

Rapportering

Hestesenteret skal avgi årlig rapport der det redegjøres for bruk av midlene som mottas. Rapporten oversendes departementet innen 1. mai påfølgende år. Departementet ønsker fortsatt synliggjøring av ressursbruken til bevaringsarbeid for de norske hesterasene.

Aktuelle indikatorer å rapportere på, er

- antall studenter som gjennomfører utdanning og oppnådde resultater
- antall hester som slippes i Sikkilsdalen
- antall utstillinger som er gjennomført og antall hingster kåret i frivillige kåringsordninger
- arbeid med forvaltningsstøtte (antall avlsplaner)
- antall dekkinger med de nasjonale rasene og antall fødte føll i disse rasene, samt
- antall registrerte og stambokførte hester av de forskjellige rasene
- arbeid med nasjonalt hesteregister (antall rapporteringer/antall hester registrert i Norge)
- faggruppens arbeid med tilrådninger og prioritering av tiltak

ressursbruk til ulike oppgaver knyttet til bevaring av dølahest

Med hilsen

Kristin Nummedal (e.f.)
avdelingsdirektør

Hilde Fagerland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

AS Norsk Fjordhestsenter
Nasjonalt senter for nordlandshest/lyngshest

Vedlegg

Fagutvalgets anbefaling for avl og bevaring av nasjonale raser for 2024